

Številka: 700-01/20-17/12
Datum: 15. 7. 2020

Na podlagi 42., 126., 131., 133. in 144. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za pravosodje kot matično delovno telo pripravil

POROČILO

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o sodiščih (ZS-M), nujni postopek, EPA 1277-VIII

Odbor za pravosodje (v nadaljevanju Odbor) je na 21. nujni seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah Zakona o sodiščih (v nadaljevanju Predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada (v nadaljevanju predlagatelj) in je bil 9. 7. 2020 objavljen na spletnih straneh Državnega zbora.

Kolegij predsednika Državnega zbora je na 74. seji 10. 7. 2020 sklenil, da se Predlog zakona obravnava po nujnem postopku.

Odbor je bil predhodno seznanjen z:

- mnenjem Zakonodajno-pravne službe z dne 14. 7. 2020 in
- mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev z dne 14. 7. 2020.

* * *

Predstavniki predlagatelja, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje Zlatko Ratej je v dopolnilni obrazložitvi Predloga zakona med drugim izpostavil, da se s predlaganimi spremembami ureja drugačen način poslovanja sodišč v poletnem času in v primeru nastopa izrednega dogodka, kot so na primer naravne in druge hujše nesreče ter epidemije. Sodišča morajo tudi v takšnih okoliščinah v čim večjem obsegu zagotoviti redno izvajanje sodne oblasti na način, da zagotavljajo varnost in zdravje tako zaposlenih na sodišču kot strank v postopkih, hkrati pa morajo biti varovane pravice strank v postopkih.

Cilj spremembe glede delovanja sodišč v poletnem času je omogočiti čim bolj redno izvajanje sodne oblasti tudi v poletnem času. Po predlagani spremembi bodo sodišča v času od 15. julija do 15. avgusta odločala v nujnih zadevah, v katerih procesni roki tečejo, prav tako bo potekalo vročanje. Glede ostalih zadev, ki niso nujne, bodo sodišča lahko odločala, v teh zadevah pa procesni roki ne bi tekli. Sodišče bo lahko razpisalo narok v ne nujnih zadevah le, če se bosta s tem strinjali obe stranki. Vročanje

bo možno, na začetek teka procesnega roka bo stranka obveščena na sodnem pisanju. Izraz sodne počitnice se nadomešča s primernejšim terminom poletno poslovanje, saj sodišče ne bo več delovalo v tako omejenem obsegu kot po veljavni zakonodaji.

Namen spremembe je zagotoviti tudi ustrezno pravno podlago za prilagoditev delovanja sodišč v primeru izrednega dogodka in postopnost v sprejemanju ukrepov, ki se nanašajo na vsa ali samo na posamična sodišča. Zakonska ureditev delovanja sodišč v času izrednega dogodka se je ob epidemiji COVID 19 namreč pokazala kot nujna, vendar premalo fleksibilna glede na različne okoliščine in intenzivnost izrednega dogodka. Predlagane rešitve tako dajejo predsedniku Vrhovnega sodišča Republike Slovenije zakonsko podlago za uporabo različnih vzvodov glede obsega omejevanja delovanja sodišč, ki so v tistem trenutku najbolj primerni, da se zagotovi čim bolj nemoteno in redno izvajanje sodne oblasti.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Saša Bricelj Podgornik je glede 2. člena Predloga zakona izpostavila, da v primerjavi z veljavno določbo drugega odstavka 83.a člena predlagana rešitev več ne predvideva okvirne časovne opredelitve trajanja posebnih ukrepov na zakonski ravni in je vezana le na upoštevanje okoliščin izrednega dogodka, kar bi lahko pomenilo tudi, da bi bili ti ukrepi trajnejše narave. Glede na posledice, ki jih lahko imajo ukrepi po tem členu zlasti na uveljavljanje pravice do sodnega varstva, bi bilo nujno opredeliti skrajni rok trajanja posebnih ukrepov na zakonski ravni, z možnostjo njihovega podaljšanja oziroma določitve drugačnih ukrepov glede na morebitne spremembe okoliščin izrednega dogodka, upošteva načelo sorazmernosti.

Glede 4. člena pa je poudarila, da bi bilo treba za določbo 67. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19, ki določa izjemo od sedaj veljavnega 83. člena Zakona o sodiščih, določiti prenehanje veljavnosti. Z uveljavitvijo obravnavanega Predloga zakona bo namreč 83. člen spremenjen in že ima svojo prehodno določbo v obliki izjeme z istim časovnim terminom v prvem delu 4. člena Predloga zakona. V istem časovnem trenutku bo prenehala veljati stara ureditev in začela veljati nova oziroma spremenjena ureditev. Rešitev, kot je predlagana, pa pomeni določitev izjeme od izjeme za določbo, ki ne bo več veljala, kar je pravno neustrezno.

Državni svetnik Bojan Kekec je predstavil pisno mnenje **Komisije Državnega sveta za državno ureditev** (v nadaljevanju Komisija), ki je Predlog zakona večinsko podprla. Ob tem je poudaril, da je bilo v razpravi na Komisiji opozorjeno, da Odvetniška zbornica Slovenije ni imela možnosti za pripravo ali podajo pripomb k Predlogu zakona, saj ga je dobila samo v seznanitev. Predlog zakona trajno posega na področje sodnih počitnic in ne gre več le za začasen ukrep, zato bi bilo usklajevanje z vsemi deležniki, ki delujejo v sodnih postopkih še toliko bolj pomembno. Izpostavil je, da je bilo v razpravi opozorjeno na anketo, ki je bila opravljena med odvetniki v času epidemije in v kateri se jih je večina izrekla, da naj sodne počitnice ostanejo nespremenjene. Predlagane spremembe prinašajo več težav manjšim odvetniškim pisarnam, ki težje ustrezno organizirajo delo preko celotnega leta in bodo zato v slabšem oziroma podrejenem položaju nasproti večjim odvetniškim pisarnam. Komisija meni, da je treba v postopke priprave zakonodajnih predlogov nujno vključevati čim širši nabor deležnikov in strokovne javnosti, saj se tako pridobijo različna mnenja in uskladijo strokovne pripombe ter izboljša zakonodajne predloge. Takšen način delovanja je treba poskušati upoštevati tudi v primeru nujnih sprememb zakonodaje.

V razpravi so bila izpostavljena stališča in pripombe, ki jih je k predlogu zakona posredovala Odvetniška zbornica Slovenije. Mnenje članov odbora je bilo, da bi pri tako pomembnih posegih v sodni sistem predlagatelj moral upoštevati tudi strokovno javnost in opraviti širšo razpravo.

Odbor je v nadaljevanju **sprejel amandma** PS SDS, SMC, NSi in DeSUS k 2. členu ter v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o **vseh členih** Predloga zakona skupaj in jih **sprejel**.

Glede na sprejet amandma je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo Dopolnjenega predloga zakona, v katerega je sprejeti amandma vključen. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

Poročevalec Odbora na seji Državnega zbora bo predsednik Odbora Blaž Pavlin.

Sekretarka
mag. Hedvika Stanič-Igličar, l.r.

Sekretar
Anton Pelko, l.r.

Blaž Pavlin
predsednik

DOPOLNJEN PREDLOG ZAKONA
o spremembah Zakona o sodiščih (ZS-M)

1. člen

V Zakonu o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSL-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT in 16/19 – ZNP-1) se 83. člen se spremeni tako, da se glasi:

»83. člen

Sodišča v času od 15. julija do 15. avgusta poslujejo v omejenem obsegu (poletno poslovanje).

V času poletnega poslovanja sodišča razpisujejo naroke in odločajo v nujnih zadevah. V teh zadevah procesni roki tečejo.

Nujne zadeve iz prejšnjega odstavka so:

1. preiskave in sojenje v kazenskih zadevah, v katerih je obdolžencu odvzeta ali omejena prostost in postopki v zvezi z izvrševanjem kazni zapora,
2. nepravdne zadeve o pridržanju oseb v psihiatričnih zdravstvenih organizacijah,
3. nepravdne zadeve po zakonu, ki ureja preprečevanje nasilja v družini,
4. izvršilne zadeve v zvezi s postopki za varstvo koristi otrok,
5. postopki v zadevah zavarovanja,
6. spori za objavo popravka objavljene informacije,
7. popis zapustnikovega premoženja,
8. postopki zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja,
9. druge zadeve, za katere tako določa zakon.

V času poletnega poslovanja lahko sodišča odločajo tudi v zadevah, ki niso nujne v skladu s prejšnjim odstavkom (nenujne zadeve). V teh zadevah procesni roki ne tečejo, sodišče pa lahko razpiše narok le, če s tem soglašajo vse stranke. Če je sodno pisanje v nenujni zadevi vročeno v času poletnega poslovanja, začne procesni rok teči prvi naslednji dan, ko se izteče poletno poslovanje, na kar sodišče opozori stranko na sodnem pisanju, ovojnici ali drugi listini, ki se priloži sodnemu pisanju.«.

2. člen

83.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»83.a člen

Ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih (v nadaljnjem besedilu: izredni dogodek), ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti, posamezna ali vsa sodišča poslujejo v skladu s prejšnjim členom, o čemer odloči predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije z odredbo. Pred objavo v Uradnem listu Republike Slovenije predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije z odredbo seznanja ministra, pristojnega za pravosodje.

Z odredbo iz prejšnjega odstavka predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije določi:

- **katera sodišča poslujejo v skladu s prejšnjim členom,**

- druge posebne ukrepe, ki določajo način poslovanja sodišč, upoštevaje izredni dogodek, ne glede na določbe zakona, ki ureja sodniško službo, zakonov, ki urejajo sodne postopke, in Sodnega reda, da se v čim večjem obsegu zagotovi redno izvajanje sodne oblasti, in
- čas veljavnosti odredbe, upoštevaje okoliščine izrednega dogodka.

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije mora glede na okoliščine izrednega dogodka mesečno preverjati upravičenost ukrepov, določenih v odredbi iz prvega odstavka tega člena.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije glede na okoliščine izrednega dogodka z odredbo iz prvega odstavka tega člena določi tudi:

- da se vse ali nekatere zadeve iz 5. do 9. točke tretjega odstavka prejšnjega člena ne štejejo za nujne zadeve ali zanje določi obseg poslovanja,
- da sodišča v vseh ali nekaterih ne nujnih zadevah poslujejo v neomejenem obsegu.

Če posamezno sodišče zaradi izrednega dogodka ne more poslovati, predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije z odredbo iz prvega odstavka tega člena določi drugo stvarno oziroma krajevno pristojno sodišče, ki je za ta čas pristojno za zadeve tega sodišča.

Če je zaradi izrednega dogodka onemogočeno poslovanje vseh sodišč in oteženo uveljavljanje pravic strank, roki za uveljavljanje pravic strank v sodnih postopkih, določeni z zakonom, ne tečejo, kar ugotovi Vlada Republike Slovenije na predlog predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Zadržanje teka rokov ne sme trajati več kot tri mesece.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

Do uskladitve drugih predpisov, ki uporabljajo izraz sodne počitnice z zakonom, pomeni izraz sodne počitnice poletno poslovanje v skladu z zakonom.

4. člen

Ne glede na prvi odstavek 83. člena zakona in 67. člen Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 80/20) sodišča v letu 2020 poslujejo v omejenem obsegu (poletno poslovanje) v času od 1. do 15. avgusta.

5. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.